

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KSO/2004/64

BETREFT: Secundair onderwijs: Bijdrage voor kopies

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 7 juni 2004

1.2 Verzoeker

ouder

1.3 Antwoordende partij

directeur secundaire school

directeur-beheerder secundaire school

schoolbestuur

1.4 CZB

Ontvangst van de vraag op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 07/06/2004. Bij brief van 8 juli 2004 is de verzoeker en de antwoordende partij geïnformeerd over de zittingsdag.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

De schoolrekening vermeldt voor kopies een bedrag van 86 euro dat omgerekend per kopie 0,05 euro is en 0,08 euro voor recto-verso. Na een omrekening moet er voor 1500 à 1800 kopies betaald worden. De schooldirectie wil niet ingaan op het verzoek van de ouder om dit daadwerkelijk te bewijzen.

3. STANDPUNTEN ANTWOORDENDE PARTIJ

De secundaire school stelt dat de Schoolgids een duidelijke paragraaf bevat inzake kopieën. De kopieën die nodig zijn voor de lessen worden klassikaal geregistreerd en individueel aangerekend. De kost is 0,04 euro. Het totaal bedrag aan kopieën varieert tussen de 40 en 100 euro per leerling per jaar.

De schoolgids werd door de vraagsteller voor akkoord ondertekend.

Wanneer ouders uitleg vragen dan wordt bijkomende informatie gegeven over het registratiesysteem.

Het gaat om kopieën voor een volledig schooljaar voor alle leerlingenactiviteiten. Ouders krijgen niet steeds alle kopieën effectief thuis te zien. De kostprijs is evenwel gebaseerd op hetgeen effectief geregistreerd is via een digitaal registratiesysteem.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur

6 september 2004, 13u.30

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met en artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Francis Deryckere, Raf Verstegen, Etienne Becuwe.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen

5. ADVIES VAN DE COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13. De Lid-Statens maken het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Statens het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen voor ieder kind, beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt schriftelijk aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen meegedeeld.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

5.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Er kan een bijdrage gevraagd worden aan de ouders, mits de regeling gevolgd wordt inzake overleg en informatie.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling binnen het leerplichtonderwijs aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

De conclusie is dat er in het secundair onderwijs geen kosteloosheid bestaat, enkel kosteloze toegang. Voor onderwijsactiviteiten mogen aan ouders en meerderjarige leerlingen bepaalde kosten worden doorgerekend. Het is evident dat het om effectieve, aantoonbare en verantwoorde kosten van goederen en diensten moet gaan die in evenwichtige verhouding staan tot de eigenheid en de doelgroep van het secundair onderwijs.

De Commissie is van oordeel dat aan de ouders geen willekeurige bijdrage mag gevraagd worden. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt. Onder een algemene rubriek "kopieën" mogen geen kosten aangerekend worden die niet gemaakt werden voor het noodzakelijke onderwijsprogramma van de leerling, maar voor de algemene organisatie van de school.

De regelgeving bepaalt dat de bijdrageregeling door de school bij de inschrijving van de leerling schriftelijk aan de ouders wordt medegedeeld.

Het schoolbestuur heeft in dit dossier het nodige gedaan om, na overleg in de participatieorganen, de ouders bij de aanvang van het schooljaar een volledig overzicht te geven van de verschillende soorten kosten die voor een bepaald leerjaar zullen aangerekend worden. Verder is bij de verschillende soorten kosten duidelijkheid gegeven over een precieze of te verwachten kostprijs.

De Commissie is van oordeel dat er voldoende communicatie was over de bijdrageregeling, maar dat de ouders op aanvraag alle mogelijke details van allerhande kosten en rekeningen moeten kunnen bekomen. Het is redelijk dat de school zelf niet het initiatief neemt om voor alle leerlingen de bewijsstukken van uitgaven voor te leggen. Ouders en school moeten voldoende met elkaar communiceren zodat een volledig inzicht kan bekomen worden aangaande schoolrekeningen, zij het voor de details op verzoek van de ouders.

De Commissie komt dan ook tot het volgende advies:

In het secundair onderwijs kan een schoolbestuur voor kopieën die in het noodzakelijke onderwijs- en schoolprogramma van de leerling gebruikt worden een bijdrage vragen aan de ouders.

De school dient het nodige te doen opdat ouders de gemaakte kosten kunnen in detail vergelijken met de te betalen bijdrage, zij het enkel op verzoek.

De Commissie stelt dat administratieve kosten van de schoolorganisatie of kopieën voor het personeel niet via algemene kostenrubrieken als "kopies allerlei" kunnen doorgerekend worden naar de ouders en de leerlingen.

Brussel, 6 september 2004

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter